

UCHWAŁA NR XV/151/2015

RADY GMINY WEJHEROWO

z dnia 23 grudnia 2015 r.

w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wejherowo na lata 2016- 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) oraz art. 6 ust. 2 pkt.1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)

**Rada Gminy Wejherowo
uchwala, co następuje :**

§ 1.

Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wejherowo na lata 2016- 2020, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc Uchwała Nr XXVII/311/2013 Rady Gminy Wejherowo z dnia 30 stycznia 2013 r. w sprawie Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Wejherowo na lata 2013- 2018

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wejherowo.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

Przewodniczący Rady

Hubert Toma

Załącznik do uchwały Nr XV/151/2015

Rady Gminy Wejherowo

z dnia 23 grudnia 2015 r.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WEJHEROWO NA LATA 2016- 2020

I. Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 jednoznacznie wskazuje, że rodzina znajduje się pod opieką i ochroną Rzeczypospolitej, a państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia jej dobro. Rodziny, w których występuje zjawisko przemocy pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co stanowi podstawę do udzielenia im szczególnego wsparcia przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Zadaniem Państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniem płynącym z zewnątrz i wewnątrz, w tym także przed przemocą ze strony osób najbliższych. Preambuła do znowelizowanej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) dalej zwanej Ustawą, akcentuje, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Interdyscyplinarne działania podejmowane na rzecz osób i rodzin będących w kryzysie pozwalają w wielu przypadkach na złagodzenie objawów reakcji kryzysowej, przywrócenie równowagi psychicznej oraz zapobiegnięcie przejściu ostrego kryzysu w stan chroniczny.

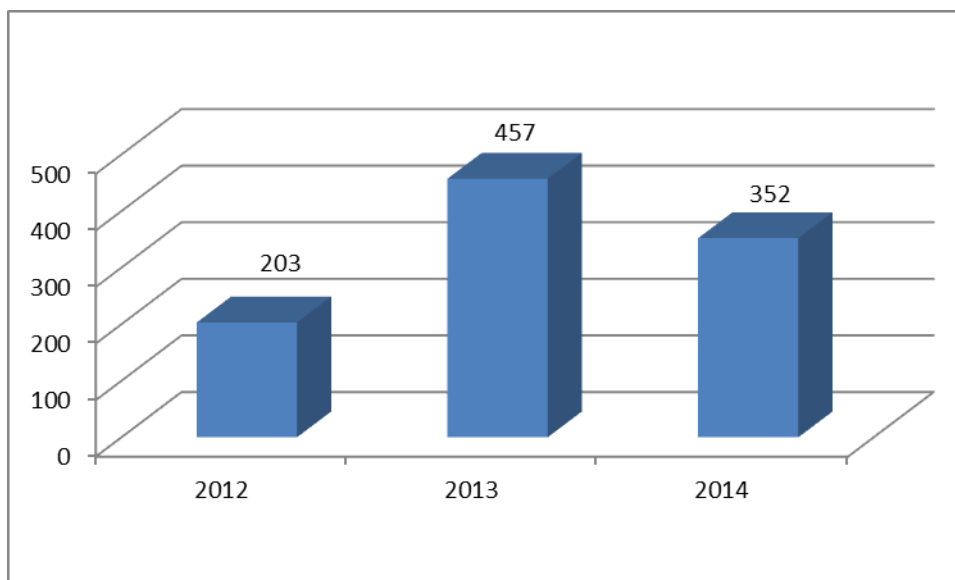
Art. 6 ust. 2 pkt. 1 tejże Ustawy obliguje gminę do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Cel strategiczny określony w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Wejherowo na lata 2013- 2018 został w znacznej części osiągnięty. Opracowano jednolity system interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc. Stworzono sieć specjalistycznego wsparcia polegającą na współpracy międzyinstytucjonalnej, wypracowano standardy współdziałania dla pracy metodą grupową mającą na celu pomoc dziecku i rodzinie doznającej przemocy. Poprzez organizację spotkań, podczas których dochodziło do wymiany doświadczeń i wzajemnego zrozumienia kompetencji zawodowych poszczególnych profesji, oraz dzięki ciągłemu doksztalcaniu się przedstawicieli poszczególnych instytucji nastąpiło podwyższenie kwalifikacji i umiejętności profesjonalistów zawodowo działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Mimo, iż nie należy rezygnować z dalszego doskonalenia zawodowego profesjonalistów oraz tworzenia sieci wsparcia dla rodzin zagrożonych przemocą, zasadnym wydaje się określenie nowego celu strategicznego, położenie akcentu na działania zmierzające do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w Gminie Wejherowo. Zakładamy, iż osiągnięcie tego celu poprzedzone musi zostać długofalowymi działaniami. Przewodnią ideą będzie profilaktyka, w myśl zasady: lepiej zapobiegać niż leczyć.

Poprzedni Program został opracowany w oparciu o diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie dostępnych wyników ogólnopolskich badań. W 2015 r. Centrum Doradztwa i Badań Społecznych SOCJOGRAM z siedzibą w Gdańsku na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przeprowadziło badanie dotyczące postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo. Nowy dokument, jakim jest Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016- 2020 (dalej zwany Programem) jest uszczegółowieniem i usystematyzowaniem priorytetów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie po przeprowadzeniu lokalnej diagnozy problemu przemocy. Jednocześnie dokonano analizy dotychczasowych uregulowań zawartych w poprzednim Programie, uwzględniając dotychczasowe doświadczenia z ich realizacji. W związku z powyższym, część działań zmieniono, część rozszerzono na nowe obszary, a część usunięto ze względu na małą przydatność. Program ten zawiera założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014- 2020. Dokument ten określa działania skierowane na profilaktykę i edukację społeczną, ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w gminie Wejherowo

Diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Wejherowo na potrzeby Programu dokonano na podstawie danych statystycznych otrzymanych z instytucji działających na rzecz mieszkańców gminy Wejherowo, dotyczących realizacji zadań wynikających z Ustawy oraz wyników badania dotyczącego postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo.

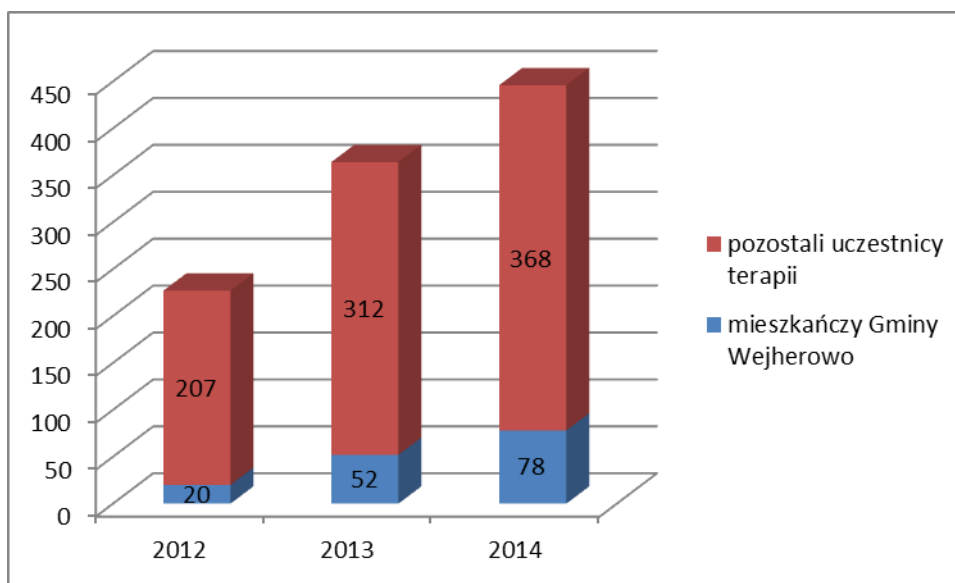
Wykres nr 1. Interwencje domowe Policji w gminie Wejherowo w latach 2012- 2014

Źródło: opracowanie własne

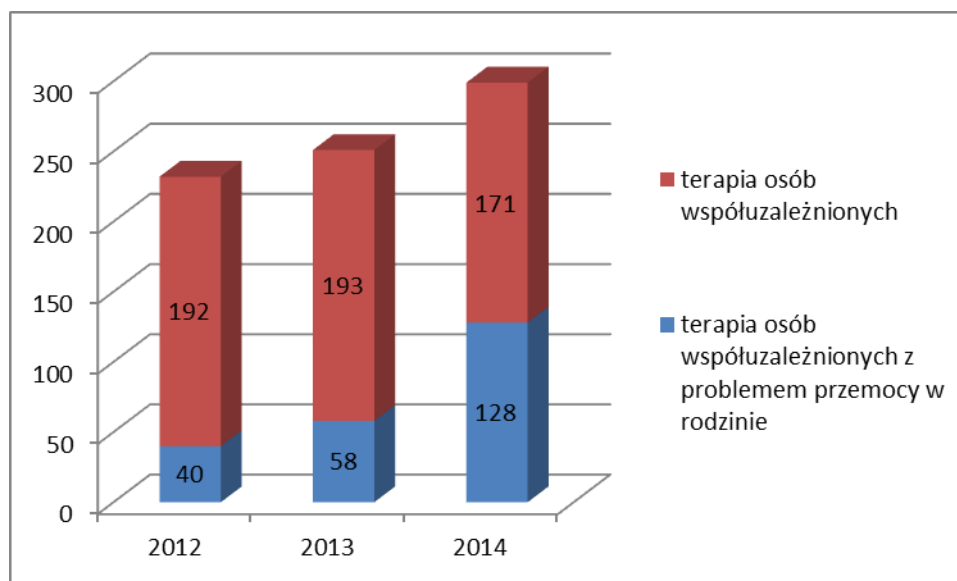
Jak ilustruje powyższy wykres w 2013 r. nastąpił ponad dwukrotny wzrost interwencji domowych Policji w porównaniu z 2012 r. W 2014 r. natomiast zauważalny jest spadek tego szczególnego rodzaju interwencji. Interpretacja tego faktu nastęrcza jednak pewnych trudności, tym większych, że jak obrazuje poniższy wykres ilość osób uzależnionych od alkoholu nie zmalała, a wręcz corocznie wzrasta, a jak powszechnie wiadomo alkohol bardzo często determinuje zachowania agresywne.

Wykres nr 2. Terapia osób uzależnionych od alkoholu w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie w latach 2012-2014

Źródło: opracowanie własne

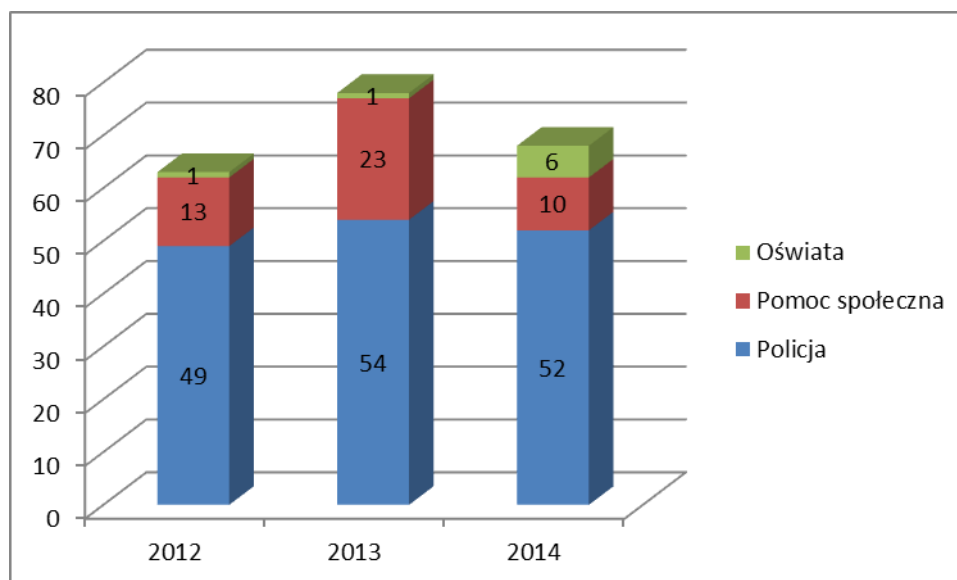
Wykres nr 3. Terapia osób współzależnych oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów w Wejherowie w latach 2012- 2014

Źródło: opracowanie własne

Nadużywanie alkoholu w kontekście stosowania przemocy w rodzinie jest tak istotne ponieważ należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa możliwość reagowania gniewem na trudne sytuacje życiowe. Wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełniania czynu pozostaje pod wpływem alkoholu.

Wykres nr 4. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- A” przez podmioty uprawnione w latach 2012- 2014

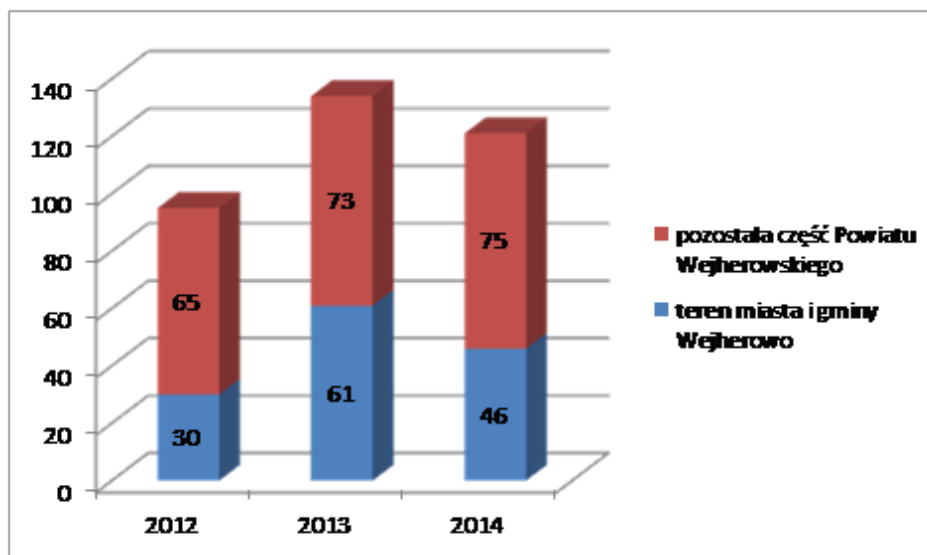

Źródło: opracowanie własne

Spośród pięciu uprawnionych podmiotów najczęściej formularz „Niebieska Karta- A” wypełniali policjanci i pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, tym samym najczęściej wszczynali procedurę „Niebieskie Karty”. Rzadziej, jak wskazuje powyższy wykres, korzystali z tej możliwości przedstawiciele Oświaty. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz służba zdrowia na terenie gminy Wejherowo od momentu wejścia w życie procedury „Niebieskie Karty” nie wypełniła żadnego formularza „Niebieska Karta- A”. Szukając przyczyny nie wszczynania procedury przez dwa w/w podmioty, należy zwrócić uwagę, iż Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa przy Gminny

Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie, a więc osoby doświadczające przemocy w rodzinie kierowane są do pracowników socjalnych, natomiast jeżeli chodzi o służbę zdrowia to wśród jej przedstawicieli słyszy się opinie, iż lekarz, zgodnie z wymogami NFZ, zbyt mało czasu może poświęcić pacjentowi, co uniemożliwia zgłębienie problemu.

Wykres nr 5. Ilość wszczętych postępowań z art. 207 kk z podziałem na powiat Wejherowski oraz miasto i gminę Wejherowo w latach 2012- 2014

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z powyższego wykresu obserwujemy dwukrotny wzrost ilości wszczętych postępowań o znęcanie się nad rodziną w roku 2013 w porównaniu z rokiem 2012. Zdaje się, że wzrost ten jest wprost proporcjonalny do wzrostu ilości podjętych interwencji domowych przez Policję w 2013 r. co ilustruje wykres nr 1.

Tabela nr 1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” w latach 2012- 2014

		2012	2013	2014
Stosowanie Procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- A”	63	78	68
	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- C”	29	51	66
	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- D”	14	48	56
	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	47	88	96
	Liczba spraw zakończonych w wyniku:	Ustania przemocy w rodzinie	4	30
Brak zasadności podejmowania działań		28	22	24

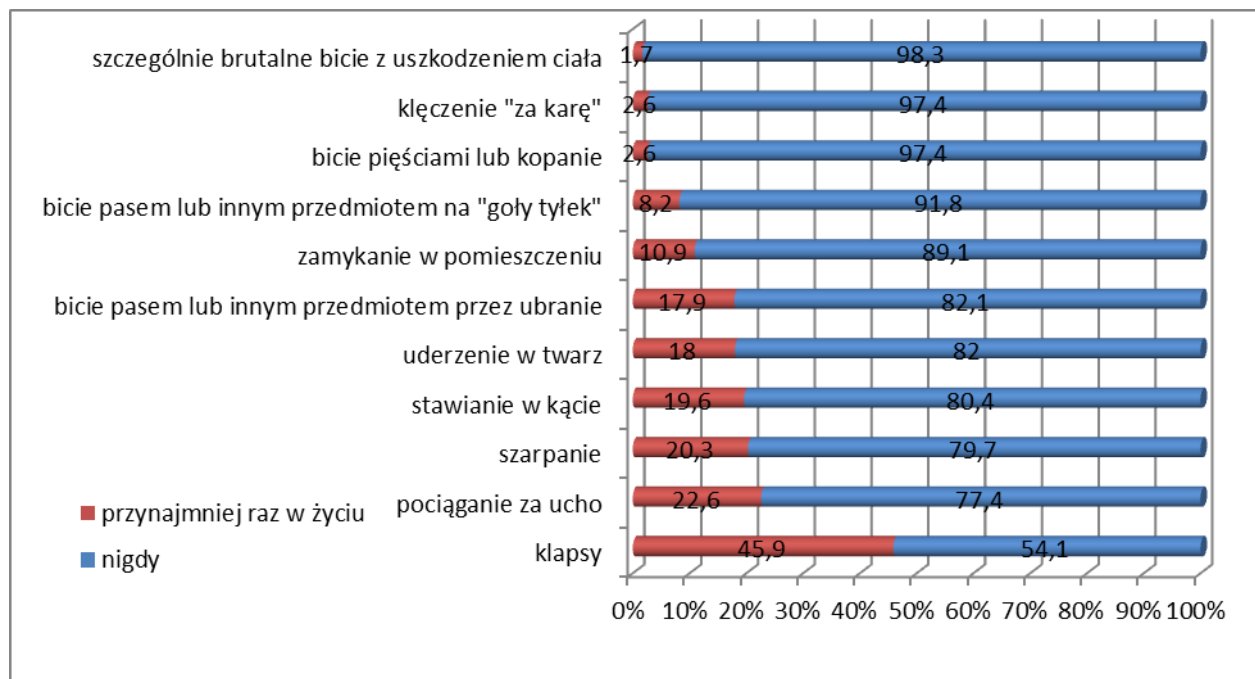
Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego, mimo niewielkich różnic w liczbie sporządzanych formularzy „Niebieska Karta- A” w poszczególnych latach, poczynając od 2012 r., nastąpił wzrost liczby sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- C” oraz „Niebieska Karta-D” co oznacza, iż zwiększyła się skuteczność podejmowania działań interwencyjnych zarówno wobec osób podejrzewanych o doświadczanie przemocy jak i osób podejrzewanych o jej stosowanie. Należy przypuszczać, iż jest to wynik wypracowania standardów współdziałania międzyinstytucjonalnego. Na podstawie powyższej tabeli zauważa się również, iż w 2013 r. nastąpił znaczny wzrost liczby zakończonych spraw w wyniku ustania przemocy w rodzinie. Można sądzić, iż profesjonaliści zawodowo działający w obszarze przeciwdziałania przemocy w

rodzinie, dzięki podwyższaniu swoich kwalifikacji i umiejętności, nabyli umiejętność lepszego analizowania i diagnozowania problemu przemocy, jak również tworzą bardziej trafne plany pracy.

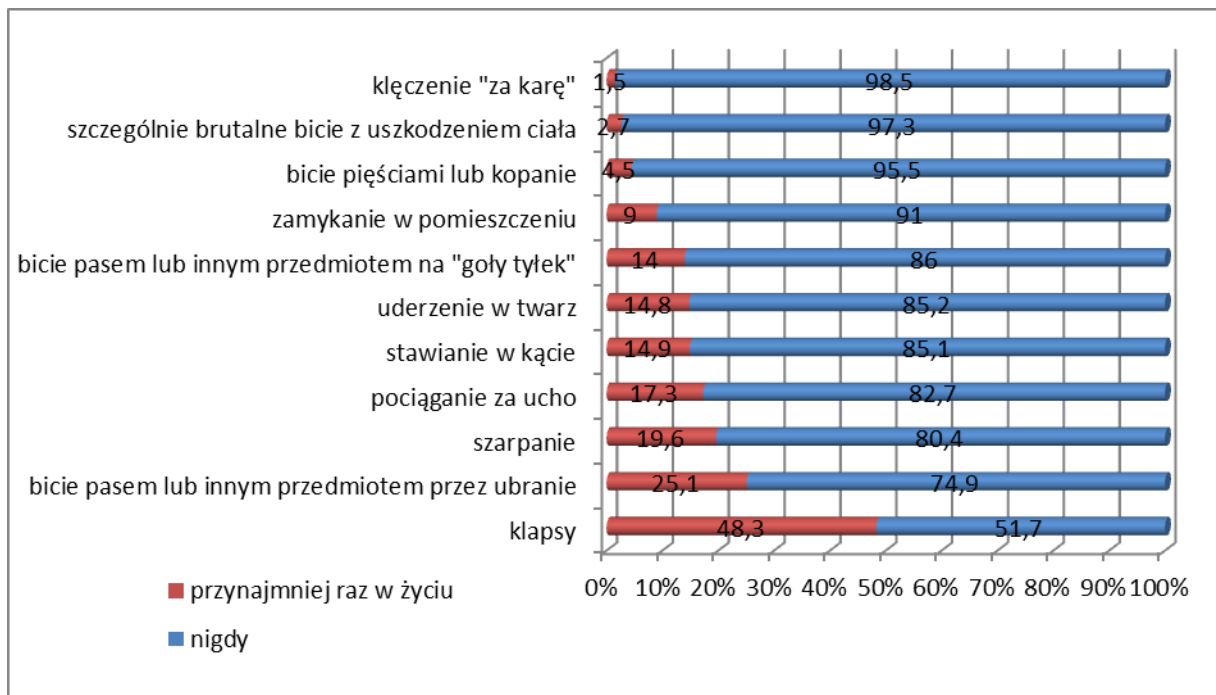
Jak wynika z raportu z badania dotyczącego postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo **częściej przez rodziców stosowane są kary psychiczne niż fizyczne. Najczęstszą karą fizyczną stosowaną przynajmniej raz w życiu przez matkę (45,9%) oraz przez ojca (48,3%) są klapsy** W przypadku **przemocy psychicznej przejawiała się ona najczęściej w postaci krzyczenia i wrzeszczenia**. Matka (59,4%) używała tej formy przemocy częściej niż ojciec (51,5%).

Wykres nr 6. Formy przemocy fizycznej stosowane przez matkę

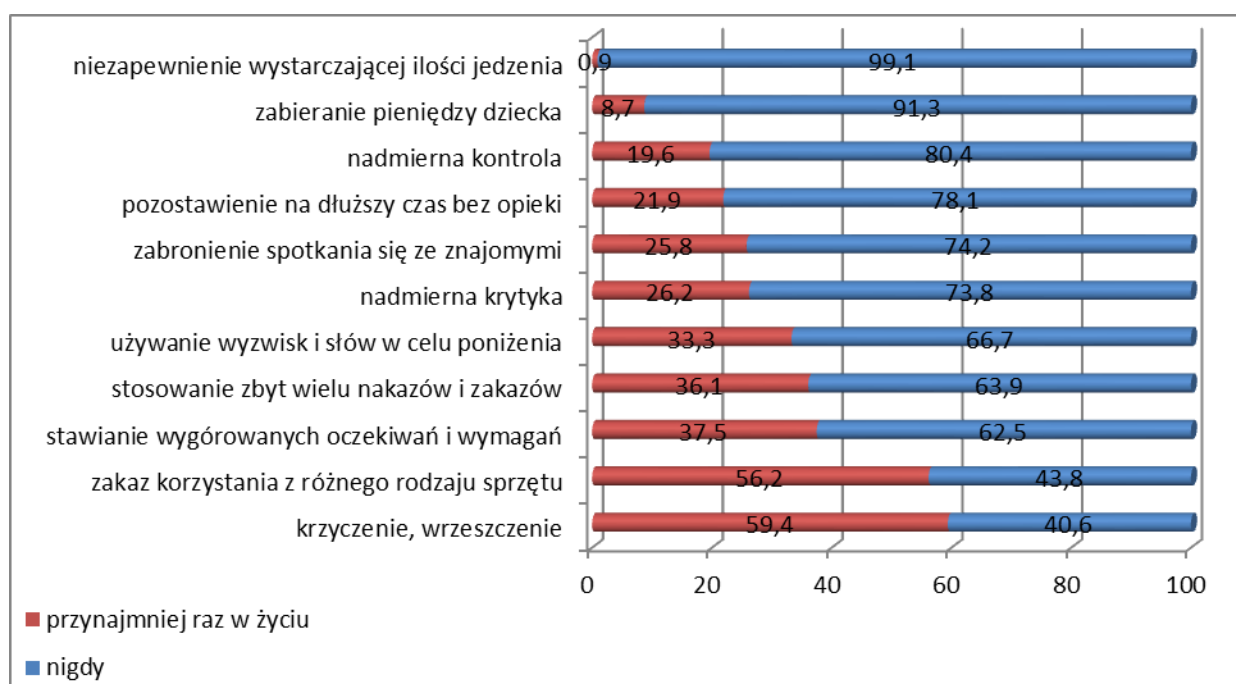
Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu z badań „Przemoc w rodzinie w opinii uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo”

Wykres nr 7. Formy przemocy fizycznej stosowane przez ojca.

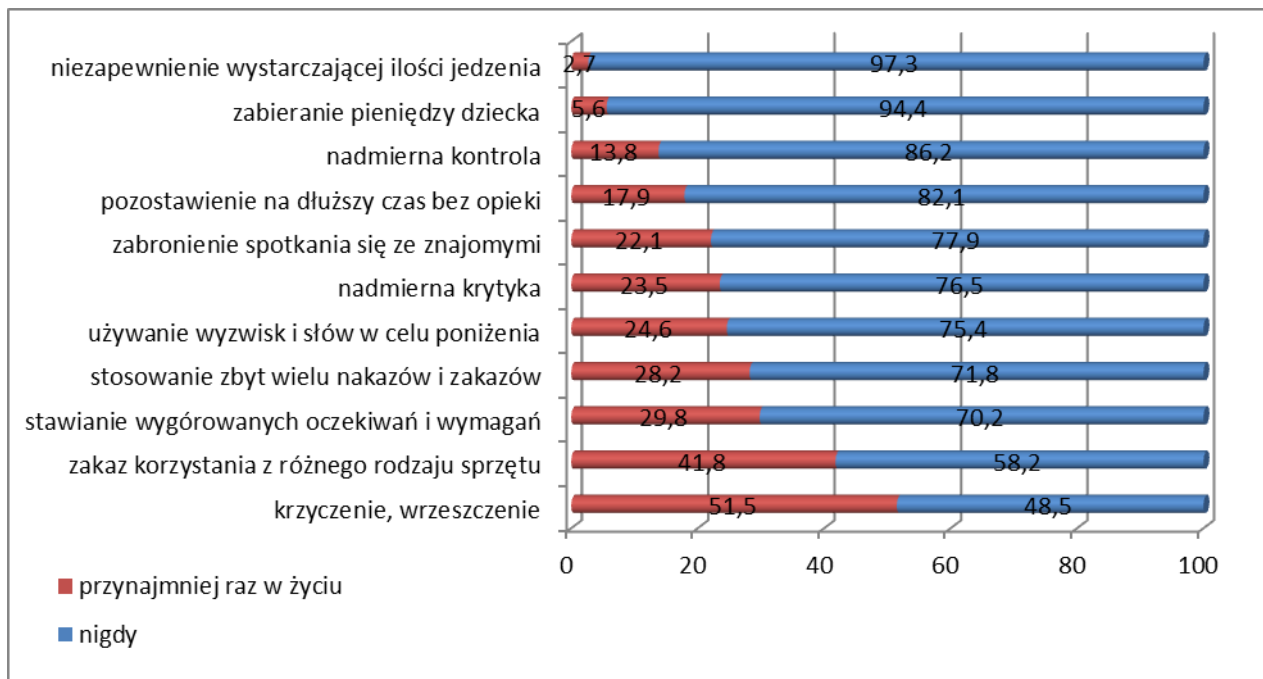
Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu z badań „Przemoc w rodzinie w opinii uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo”

Wykres nr 8. Formy przemocy psychicznej stosowanej przez matkę

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu z badań „Przemoc w rodzinie w opinii uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo”

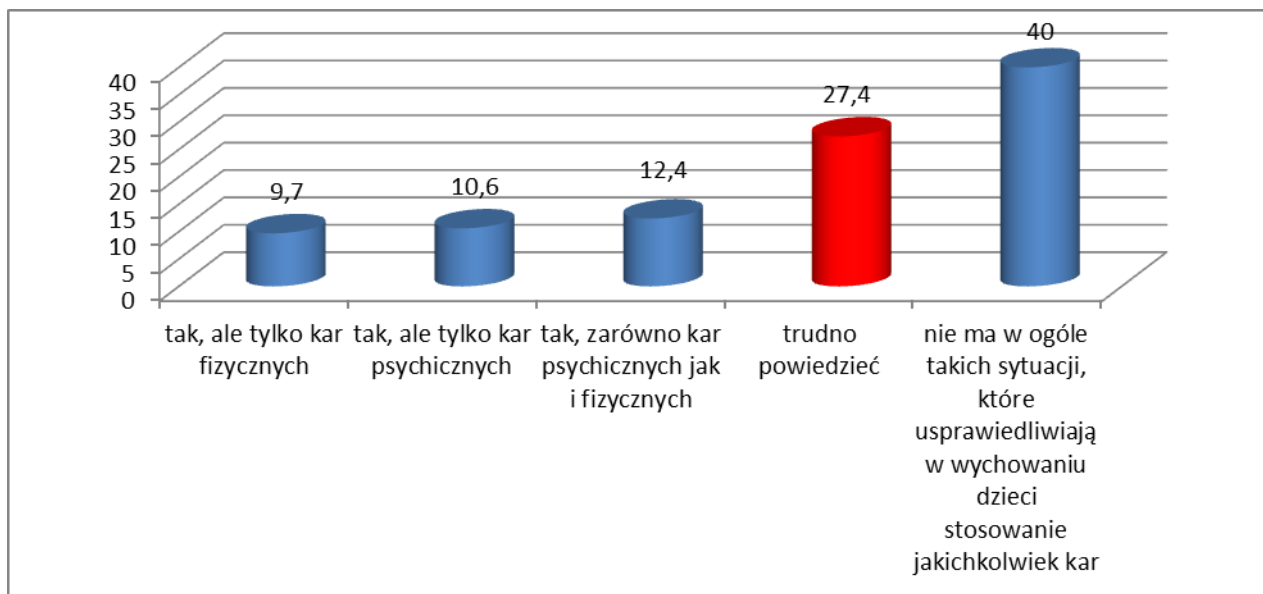
Wykres nr 9. Formy przemocy psychicznej stosowane przez ojca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu z badań „Przemoc w rodzinie w opinii uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo”

Chociaż większość uczniów na terenie gminy Wejherowo raczej nie przejawia większych skłonności do usprawiedliwiania stosowania przez rodziców kar fizycznych i psychicznych wobec dzieci, to jednak wyniki omawianego badania wskazują, że postawy w tej kwestii są ambiwalentne. Problem usprawiedliwiania stosowania przez rodziców kar psychicznych i fizycznych nastęrczyła wielu badanym osobom dużych problemów: aż 27,4% uczniów nie miało w tej kwestii jednoznacznego zdania. Około 30% badanych młodych osób przyznała w badaniu, że są takie sytuacje, które usprawiedliwiają stosowanie kar fizycznych i psychicznych przez rodziców. Usprawiedliwienia te są szczególnie niebezpieczne z uwagi na to, że przekierowują odpowiedzialność za krzywdzenie na dziecko. Istotne jest podjęcie działań adresowanych do młodych ludzi na rzecz weryfikacji mitów związanych z przemocą w rodzinie.

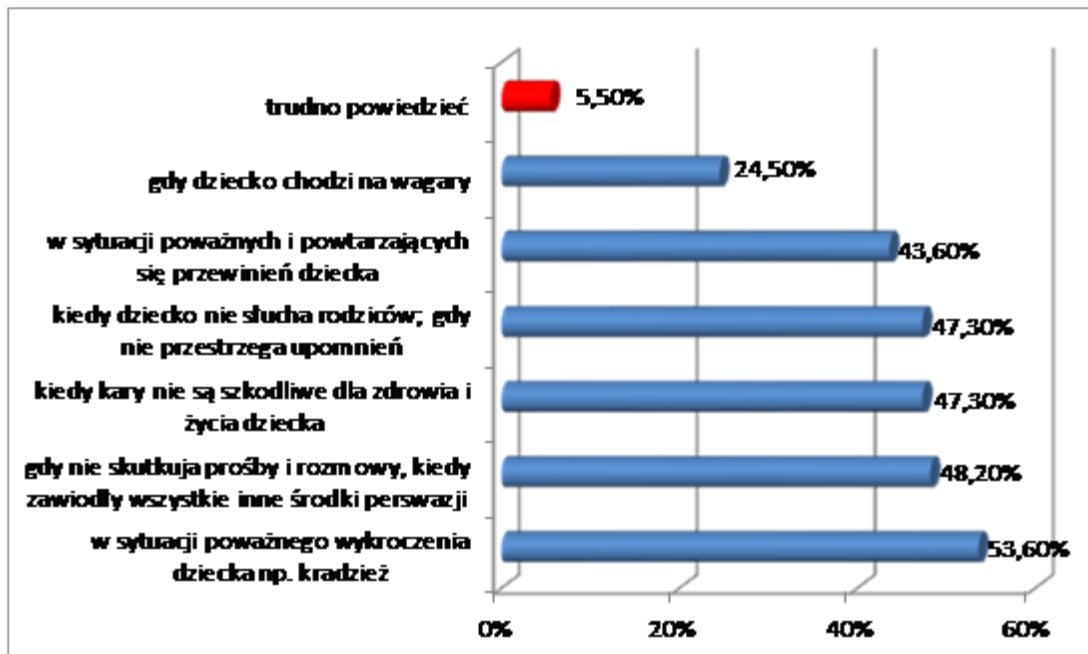
Wykres nr 10. Czy są sytuacje, które usprawiedliwiają w wychowaniu dziecka stosowanie kar fizycznych lub/ i psychicznych?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu z badań „Przemoc w rodzinie w opinii uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo”

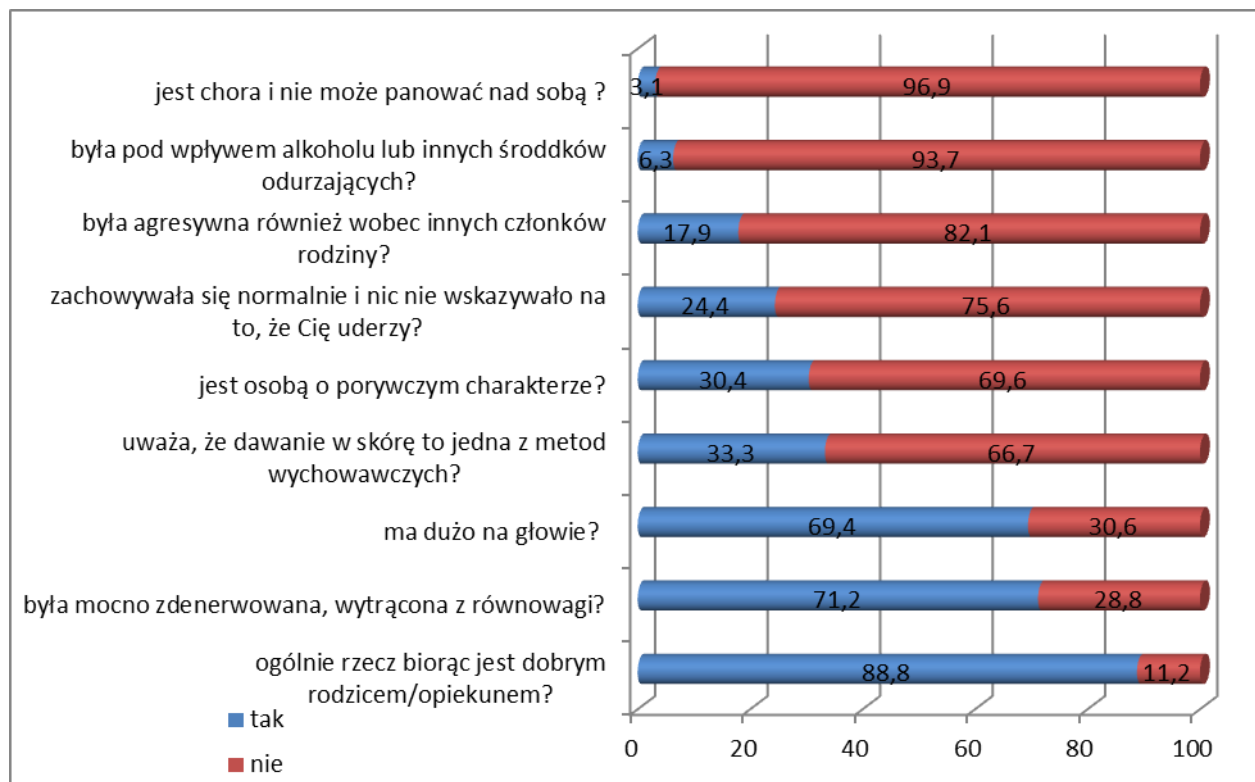
Wykres nr 11. Jakie sytuacje usprawiedliwiają odwoływanie się do kar w wychowaniu dziecka?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu z badań „Przemoc w rodzinie w opinii uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo”

Z grona osób, które wskazują na istnienie sytuacji usprawiedliwiających stosowanie kar największa liczba opowiada się za możliwością zastosowania kary w sytuacji gdy dziecko dokona jakiegoś poważnego wykroczenia (53,6%).

Wykres nr 12. Czy osoba, od której dostawałeś w skórę:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu z badań „Przemoc w rodzinie w opinii uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo”

W opinii badanych uczniów osoby stosujące kary fizyczne oceniani są jako dobrzy opiekunowie (88,8% wskazań), którzy mają „dużo na głowie” (69,4%). Dostanie „w skórę” od rodzica w opinii uczniów było powodowane przede wszystkim silnymi emocjami, silnym zdenerwowaniem, wytrąceniem z równowagi (71,2%).

Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie bez wątplenia możemy uznać normy społeczne i kulturowe. Od wieków istniało głębokie społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu rodzinach zjawisko to znajduje odzwierciedlenie w obyczajach społecznej akceptacji bicia i stosowania kar cielesnych. Tylko 40% ogółu badanych uczniów gminy Wejherowo uważa, że w ogóle nie istnieją takie sytuacje, które mogłyby usprawiedliwiać stosowanie przez rodziców kar psychicznych bądź fizycznych. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w otoczeniu, w którym występuje przemoc powielają zachowania dorosłych, uczą się, że najwłaściwszym i najszybszym rozwiązaniem konfliktów jest przemoc. Zmierzając do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Wejherowo priorytetem powinny stać się działania profilaktyczne i omawianie z młodymi ludźmi kwestii związanych z przemocą.

III. Cele programu

Cel strategiczny programu:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Wejherowo.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu wprowadzenia do świadomości społecznej gminy Wejherowo, że przemoc w rodzinie nie ogranicza się jedynie do szkód fizycznych.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Zwiększenie profesjonalizmu przedstawicieli podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia standardów świadczonych usług.

IV. Założenia Programu

W celu realizacji celów ustawowych oraz celów zawartych w Programie ustalono cztery obszary, zawierające kierunki działań dedykowane różnym grupom odbiorców.

1) Profilaktyka i edukacja społeczna

Obszar skierowany do ogółu mieszkańców gminy Wejherowo w tym rodzin zagrożonych przemocą.

2) Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Obszar skierowany do kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób zależnych dotkniętych przemocą w rodzinie.

3) Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Obszar skierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie.

4) Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obszar skierowany do przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. Adresaci programu

Program skierowany jest do:

- 1) ogółu mieszkańców gminy Wejherowo, w tym osób zagrożonych przemocą,
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) świadków przemocy w rodzinie,
- 5) przedstawicieli podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

VI. Akty prawne

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałania przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- 2) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r., w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. nr 209 poz. 1245 z późn. zm.)
- 3) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201 poz. 1334 z późn. zm.)
- 4) Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.)
- 5) Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286, z późn. zm.)
- 6) Uchwałę Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014- 2020.

Program jest skorelowany z następującymi Programami

- 1) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wejherowo na lata 2014- 2020
- 2) Gminnym Programem Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wejherowo.
- 3) Program Wspierania Rodziny w gminie Wejherowo na lata 2016-2019

VII. Obszary, kierunki i działania Programu

1. Profilaktyka i edukacja społeczna

KIERUNEK DZIAŁANIA	RODZAJ DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	PARTNERZY
1.1. Poszerzenie wiedzy na tematy zjawiska przemocy w rodzinie	1.1.1. Diagnoza zjawiska przemocy na obszarze gminy, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie	- liczba opracowanych diagnoz	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Prokuratura
	1.1.2. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy	- coroczne sprawozdanie dotyczące monitorowania zjawiska przemocy w rodzinie	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Szkoły, Prokuratura
1.2. podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie	1.2.1. prowadzenie lokalnych kampanii społecznych	- liczba lokalnych kampanii społecznych	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Urząd Gminy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) , Policja, Prokuratura, Służba Zdrowia Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) , media
	1.2.2. współpraca pomiędzy podmiotami działającymi na terenie gminy Wejherowo, a kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	- liczba podjętych inicjatyw	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Parafie i związki wyznaniowe w gminie Wejherowo, organizacje pozarządowe, PCPR
1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	1.3.1. prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą oraz w stosunku do grup ryzyka np. małoletnich w ciąży	- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - liczba zrealizowanych programów - liczba osób, którym udzielono porady - liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Szkoły, służba zdrowia, Policja, kuratorzy

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

KIERUNEK DZIAŁANIA	RODZAJ DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	PARTNERZY
2.1 Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy	2.1.1. utworzenie i funkcjonowanie ZI	- liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych - liczba utworzonych grup roboczych - liczba posiedzeń grup - liczba osób objętych pomocą grup roboczych - liczba rodzin objętych pomocą grup	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy, służba zdrowia

	2.1.2. rozbudowywanie i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	roboczych - liczba punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)	Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (OPiRPA), Szkoły, Prokuratura, organizacje pozarządowe
	2.1.3. nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (ODPwR)	- liczba wspólnie realizowanych projektów	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Szkoły, służba zdrowia, Policja, Prokuratura, PCPR OPiRPA
2.2. upowszechnienie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.	2.2.1. upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych - liczba lokalnych kampanii społecznych	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Służba zdrowia, organizacje pozarządowe, prokuratura, OPiRPA, PCPR
	2.2.2. opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	- liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą - liczba osób uczestniczących w zajęciach	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Prokuratura, GOPS, PCPR, OPiRPA
2.3. udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	2.3.1. tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla ODPwR	- czas dostępności telefonu - liczba przeprowadzonych rozmów	Gminny zespół Interdyscyplinarny	GOPS
	2.3.2. wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie	- liczba przyjaznych pokoi przesłuchań	Sąd Rejonowy w Wejherowie, Prokuratura	
	2.3.3. zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	- liczba dzieci zabezpieczonych w czasie bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia	GOPS	Służba zdrowia, Policja
	2.3.4. opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla ODPwR	- liczba uczestniczących w programie terapeutycznym osób dotkniętych przemocą w rodzinie - liczba grup terapeutycznych	OPiRPA	GOPS
	2.3.5. Udzielenie wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w uzyskaniu schronienia	- liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym udzielono pomocy w uzyskaniu schronienia	GOPS	Urząd Gminy
2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych	2.4.1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie - liczba osób, które w wyniku oddziaływań nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Prokuratura

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

KIERUNEK DZIAŁANIA	RODZAJ DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	PARTNERZY
--------------------	------------------	-----------	--------------	-----------

3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi	3.1.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne.	- corocznie aktualizowane na stronach internetowych gminy baz teled adresowych podmiotów realizujących oddziaływania wobec osób doświadczających przemoc w rodzinie - liczba opracowanych informatorów zawierających dane teled adresowe oraz zakres realizowanych oddziaływań przez podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemoc y w rodzinie	GOPS Gminny Zespół Interdyscyplinary	Policja, kuratorzy sądowi, Prokuratura, organizacja pozarządowe, OPiRPA
	3.1.2. rozpowszechnienie informatorów, przez: Sąd Rejonowy, Prokuraturę Rejonową, Komendę Powiatową Policji, Urząd Gminy	- umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów do dnia 15 sierpnia każdego roku.	Gminny Zespół Interdyscyplinary	Prokuratura, Sąd, OPiRPA GOPS, Policja, służba zdrowia
3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemoc y w rodzinie	3.2.1 Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.	- liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” -liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemoc y w rodzinie - liczba spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowania działań - liczba wszczętych postępowań związanych z przemoc ą w rodzinie - liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemoc ą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia - liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemoc ą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania	GOPS, Policja, służba zdrowia, oświata, GKRPA	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Zespół Interdyscyplinary
	3.2.2. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z ODPw R: - zatrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie - stosowanie przez prokuratorów oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie (OSPwR) środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemoc ą w rodzinie, a także nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, ewentualnie tymczasowego aresztowania - występowanie do sądu o zastosowanie wobec OSPwR środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, zakazie przebywania w określonych miejscach, opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	- liczba zatrzymań sprawców przemoc y w rodzinie -liczba zastosowanych środków zapobiegawczych wobec sprawców przemoc y w rodzinie - liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd ww. środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego - liczba orzeczeń sądowych uwzględniających ww. wnioski w postępowaniu wykonawczym	Policja, Prokuratura , zespoły kuratorskiej służby sądowej	Gminny Zespół Interdyscyplinary
	3.2.3. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemoc y w rodzinie	- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonywania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie	Zespołu kuratorskiej służby sądowej, Prokuratura, GOPS	

		warunkowego zwolnienia - liczba przekazanych informacji organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości, przez pracowników socjalnych, o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za przemoc.		
3.3. realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie	3.3.1. Zwiększenie udziału osób skazanych przez sąd za przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno- edukacyjnych poprzez wzrost liczby wniosków kierowanych do sądu w tym przedmiocie	- liczba wniosków prokuratora, w tym z art. 335 § 1 kpk o zastosowanie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych - liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego	Prokuratura Rejonowa, zespół kuratorskiej służby sądowej	Gminny Zespół Interdyscyplinarny
3.4. udzielania wsparcia psychologiczno- terapeutycznego osobom stosującym przemoc w rodzinie zmierzającego do zmiany wzorców zachowań	3.4.1. Realizacja wsparcia psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie	- liczba osób stosujących przemoc , które skorzystały ze wsparcia psychologa lub/i terapeuty.	GOPS	OPiRPA, PCPR
	3.4.2. Badanie skuteczności wsparcia psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie	- liczba osób, które po skorzystaniu ze wsparcia psychologicznego i/lub terapeutycznego powróciły do stosowania przemocy	GOPS	OPiRPA. PCPR

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

KIERUNEK DZIAŁANIA	RODZAJ DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	PARTNERZY
4.1. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4.1.1. Organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będących członkami zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych	- liczba szkoleń - liczba przeszkolonych osób	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, oświata, służba zdrowia, prokuratura, Sąd, organizacje pozarządowe
	4.2.1. Organizowanie konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba zorganizowanych konferencji - liczba osób uczestniczących w konferencji	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, oświata, służba zdrowia, prokuratura, Sąd, organizacje pozarządowe
	4.1.3. wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia	- liczna osób poddanych różnym formom poradnictwa oraz wsparcia	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	PCPR. OPiRPA

VIII. Finansowanie programu

Działania podejmowane w ramach realizacji Programu zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów finansowane będą ze środków budżetu gminy przeznaczonych na pomoc społeczną oraz zwalczanie skutków nadużywania alkoholu. Przewiduje się również aplikowanie o środki zewnętrzne m. in. pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego lub/i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że realizowane w ramach Programu działania doprowadzą do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska w gminie Wejherowo. Efekt ten zamierza się osiągnąć przede wszystkim poprzez wzmocnienie działań profilaktycznych oraz podniesienie świadomości społecznej, a także poprzez dalsze podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, co kolejno zaowocuje podniesieniem poziomu usług świadczonych na rzecz osób dotkniętych przemocą.

X. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań. Przeprowadzana będzie analiza jakościowa i ilościowa realizowana w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Dane te będą gromadzone do końca lutego każdego roku przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie będzie składał Radzie gminy Wejherowo corocznie sprawozdanie z działalności, które zawierać będzie podsumowanie i wnioski płynące z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym.